

Sophiahemmet Högskolas underlag till regeringens forskningspolitik från och med 2025

Sammanfattning

Sophiahemmet Högskola anser följande:

- Regeringens anslag till vårdutbildningar för vilka Socialstyrelsen utfärdar legitimation och skyddad yrkestitel ska vara likvärdigt för statliga lärosäten och enskilda utbildningsanordnare.
- Kompensation för mervärdesskatt på ramavtal enligt likvärdig modell som stiftelsehögskolor.
- Satsningar på nationella forskarskolor i vårdvetenskap.

Forskningsanknuten utbildning på lika villkor

Forskning är en grundpelare för den framtida hälso- och sjukvården. Det råder samsyn om vad behovet är och vad som måste göras för att säkra kompetens och patientsäkerhet inom vården där forskningsanknuten utbildning är helt centralt. En väl fungerande hälso- och sjukvård förutsätter ett nära samband mellan forskning och utbildning. Det är därför ett perspektiv som är själva kärnan för vårdirken där vetenskapliga framsteg, tekniska landvinningar och innovationer snabbt utvecklas. Forskning ska kvalitetssäkra utbildningarna och i förlängningen stärka hälso- och sjukvården. Vetenskapliga studier måste bedrivas i vårdverksamheten för att ny kunskap ska kunna tas fram. Det framhålls tydligt från bland annat Nationella vårdkompetensrådet och SOU 2018:77, *Framtidens specialistsjuksköterska*.

I regeringens proposition *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige 2020/21:60* uttrycker regeringen att forskningsanslagen är nödvändiga för utbildning med hög kvalitet och därmed även en av förutsättningarna för forskningsanknytning i

utbildningarna. Det framgår också att detta krävs för att uppfylla högskolelagens krav. Det framhålls även att det för enskilda utbildningsanordnare är väsentligt att utbildningarna är forskningsanknutna. Enskilda utbildningsanordnare är en heterogen grupp vars förutsättningar och behov på många sätt är olika. Men det finns ett tydligt behov av att identifiera det som är likvärdigt mellan enskilda utbildningsanordnare och statliga lärosäten för att utbildningar som leder till legitimationsyrken och skyddade yrkestitlar i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter ska kunna nå upp till en likvärdig kvalitet. Det kräver likvärdiga ekonomiska förutsättningar och möjlighet till kvalitetssäkring och forskningsanknytning för vårdutbildningar där forskningsanknytningen inte enbart är av avgörande betydelse för kvaliteten på utbildningen, utan även för en jämlik och evidensbaserad vård. Sophiahemmet Högskola har inte ett statligt bidrag som motsvarar kravet på forskningsanknuten utbildning och saknar därför likvärdiga förutsättningar att påverka resursfördelningen för att främja utbildning på alla nivåer som förutsätter forskning. Denna avsevärda begränsning av det statliga anslaget påverkar högskolan negativt och är ett hinder vid samverkan med andra lärosäten och övriga samhället.

- *Lika ersättning för enskilda utbildningsanordnare med utbildningar mot legitimationsyrken och skyddad yrkestitel inom vården som för statliga.*

Enskilda utbildningsanordnare är av staten erkända att bedriva viss specifik utbildning. Däremot betraktas verksamheten som enskild omsättning av tjänster vilket leder till mervärdesskattekostnader på inköp utan möjlighet till avdrag för densamma då enskild utbildningsanordnare inte omsätter skattepliktiga tjänster. De två stiftelsehögskolorna Chalmers tekniska högskola och Jönköping University som på ramavtal med staten bedriver utbildning och forskning ersätts för mervärdesskattekostnader efter rekvisition på ett för skolorna konkurrensneutralt sätt i jämförelse med de statliga lärosätena. En likvärdig kompensation av mervärdesskattekostnader är en förutsättning för lika villkor av utbildningen.

- *Sophiahemmet Högskola önskar en modell för momskompensation genom rekvisition i likhet med Chalmers tekniska högskola och Jönköping University.*

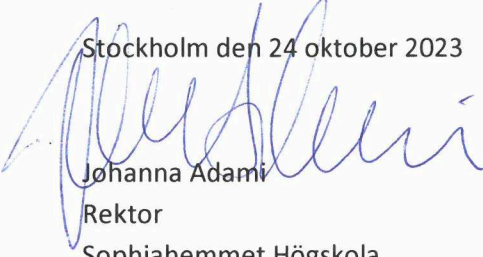
Forskningsprioriteringar

Sophiahemmet högskolas profilmråde är vårdvetenskap knuten till de stora folksjukdomarna. Forskningen har fokus på ett förebyggande och hälsofrämjande kliniskt tillämpbart arbetssätt. I högskolans Strategi 2030 ligger en stärkt och ännu mer utvecklad forskningssamverkan med kliniska verksamheter. En utveckling som stärker forskningsanknytningen i utbildningen och omsättningen av forskningsresultat i vården. Att bedriva verksamhetsnära vårdvetenskaplig forskning stärker kompetensen i vården vilket också är avgörande faktor för att kvalificerad vårdpersonal långsiktigt stannar i yrket.

Sophiahemmet Högskola är en av samverkansparterna i den av Vetenskapsrådet finansierade forskarskolan; Mälardalsområdets forskarskola i vårdvetenskap. Denna nationella finansiering av forskarstuderande inom vårdvetenskap är fundamental för kompetensförsörjningen inom den vårdvetenskapliga forskningen. Finansieringen är också avgörande för att säkra framtida behov av lektorer och professorer i undervisningen.

- *Sophiahemmet Högskola önskar fortsatta satsningar på nationella forskarskolor i vårdvetenskap.*

Stockholm den 24 oktober 2023



Johanna Adami
Rektor
Sophiahemmet Högskola